

Korlátozottá vált a külföldiek részesedésszerzése magyarországi társaságokban

2020. május 26-ától a Kormány - engedélyeztetési kötelezettség bevezetésével - korlátozta külföldi személyeknek azt a jogát, hogy magyar társaságokban részesedést szerezzenek. Az alábbiakban összefoglaltuk a korlátozás főbb pontjait, valamint az azzal kapcsolatban felmerülő értelmezési nehézségeket és jogi problémákat.

Mely társaságokban való részesedésre terjed ki a korlátozás?

Magyarországon bejegyzett, „stratégiai jelentőségű” korlátozott felelősségű társaságokban és részvénytársaságokban való tulajdonszerzésre. Stratégiai jelentőségű a társaság, ha

- (i) az energia-, a közlekedés vagy a kommunikációs ágazatban, valamint az Európai Unió vonatkozó rendelete szerinti egyéb stratégiai ágazatban működik (az Európai Unió rendelete példálózó jelleggel sorolja fel ezeket az ágazatokat, amelybe beletartozik, többek között, a vízgazdálkodás, az egészségügy, a média és a pénzügyi infrastruktúra is); és
- (ii) ezen ágazatokban a kormányrendelet melléklete szerinti tevékenységek egyikét folytatja (a tevékenységek listája rendkívül tág).

Mely tranzakciók esnek a korlátozás hatálya alá?

Korlátozás (azaz engedélyeztetési kötelezettség) alá esik a fenti 1. pontban megjelölt társaságokban történő adásvétel, tőkeemelés, összeolvadás vagy egyéb módon való részesedésszerzés, ha

- (i) a befektető többségi részesedést szerez;
- (ii) a befektető 10%-ot elérő részesedést szerez, de a befektetés összértéke eléri a 350 millió forintot;
- (iii) a befektető más külföldi befektetővel együtt 25%-os részesedést szerez; vagy
- (iv) a befektető 15%-os, 20%-os, vagy 50%-os részesedést szerez (ez a kitétel meglehetősen homályos, különös tekintettel az előző (i)-(iii) pontban foglalt feltételekre is).

Az engedélyeztetési kötelezettség kiterjed arra is, ha a befektető az 1. pont szerinti ágazatokba tartozó tevékenység folytatásához nélkülözhetetlen infrastruktúrát, berendezéseket és eszközöket szerez, vagy azok használati jogát megszerzi.

Mely befektetőkre terjed ki a korlátozás?

A korlátozás elsősorban az Európai Unióon kívüli befektetőkre terjed ki. A többségi tulajdonszerzésre vonatkozó korlátozás alkalmazandó azonban az Európai Unióban bejegyzett befektetőkre is.

A korlátozás nem csupán a közvetlen, hanem a közvetett részesedésszerzésre is kiterjed. Ha tehát olyan magyar társaság szerez részesedést a fenti 1. pont szerinti cégekben, amelynek többségi tulajdonosai Magyarországon kívüli befektetők, akkor a tulajdonszerzési korlátozás szintén alkalmazandó.

Nem mentesülnek a befektetési korlátozások alól a társaságcsoporton belüli restrukturálások sem. A feltételek fennállása esetén egy ilyen, társaságcsoporton belüli ügylet is engedélyköteles, függetlenül attól, hogy a végső tulajdonos személye nem változik.

Mikor megvalósuló befektetésekre kell alkalmazni?

A tulajdonszerzési korlátozás a 2020. május 26-át követően létrejött befektetésekre alkalmazandó.

A jelenlegi szöveg szerint a korlátozás 2020. december 31-én hatályát veszti.

Hogyan történik az engedélyezés?

A korlátozás alá eső befektetéseket a felek az innovációért és technológiáért felelős miniszternek, a szerződés megkötését követő 10 napon belül kötelesek bejelenteni. A miniszternek 45 napja van a döntés meghozatalára, mely határidő különösen indokolt esetben 15 nappal meghosszabbítható.

Döntésével a miniszter vagy jóváhagyólag tudomásul veszi, vagy megtiltja a részesedésszerzést. A részesedés megtiltására az államérdek, a közbiztonság, a közrend sérelme vagy veszélyeztetése, illetve ezek bekövetkezésének lehetősége adhat okot. A miniszter döntése bíróság előtt megtámadható.

Milyen kérdések, értelmezési nehézségek merülnek fel?

A kormányrendelet jelenlegi szövege sok értelmezési problémát, üzleti bizonytalanságot és jogi kérdést eredményez. Így különösen:

- (i) egyfelől homályos, másfelől tág értelmezésre ad lehetőséget, hogy mely társaságok minősülnek stratégiai jelentőségűnek. Könnyen lehet, hogy egy első látásra állambiztonsági szempontból érdektelennek tűnő szerződés is a rendelet hatálya alá esik;
- (ii) nem egyértelmű a jogszabályból, hogy pontosan mely határértékeknél áll be az engedélyezési kötelezettség. Így a 15%-os, illetve a 20%-os határ eléréshez kötött engedélyezési kötelezettség ellentmondani látszik a rendelet többi szabályának;
- (iii) különösen kitágítja a korlátozás körét, hogy a jogszabály mind a vállalatcsoporton belüli ügyletekre, mind pedig - 50%-ot meghaladó tulajdonszerzés esetén - összeghatárra tekintet nélkül, valamennyi részesedésszerzésre kiterjed;
- (iv) a jogszabály azon rendelkezése, mely szerint európai uniós személyek tulajdonszerzése is engedélyeztetési kötelezettség alá esik, ellentmondani látszik az EU alapelveinek.

A fentiek miatt nem lenne meglepő a jogszabály finomítása. Az mindenesetre valószínűnek látszik, hogy az új rendelet kifejezetten hátrányos hatással lesz az elkövetkező hónapok, évek magyarországi vállalatfelvásárlási aktivitására.